

САНА ОЛОХ

Х а н н а т
1931 оыл алтынны
15 нүгүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 42 (6178)

1985 сый. Муус устар 4 күнө
ЧЭППИЗ

Сыаната
3 харчы.

ҮҮТ ҮАМЫГАР БЫААРЫЛААХ КЭМ

Пятилетканы түңүттүр сылга оройуонга сүөһү интихтин үлэһит-терин, специалистарын, агропромышленной холбохун састаабыгар кинирэр коллективтар иннилеригэр сүөһүттэн ылылар бороуусуяны элбэтингэ уонна хаачыстыбатын тупсарыма улахан соруктар ту-раллар. Оройуон үлэһиттерин се-циалистическай эбэһэтталибэлэ-ригэр, чуоллаан, фураһинай ынах ахсыттан 1540 кг үүтү ыырга, былаанга көрүлүүбүттэн элбөсөй-нөн 450 тонна үүтү ордуу ыларга, былааны таһынан 390 тоннаны государствога туттарарга, үүт 60 бырыһыанын бастаны суортаабы-нан атыммырга көрүлүүбүтэ.

Ол эрээри совхозтар ити кир-биилэри ылыыга сыл бастагы ый-дарыттан эрчимнээхтик ылысба-тылар. Үгүс фермаларга ыамы үр-дэтэргэ ис кыахтары ситэ туһам-макка, оройуон үрдүнэн бастаны кварталга государствонай былаан-тан 103 тонна үүт итэбэс тутта-рылына. Эрилин Эристин уонна Субуруускай заттарынан итинэнэ «Чурапчы» совхозтар ордуу ула-хан хаалыны таһаардылар. Ынах төрөөһүнэ ааспыт сылга тэҥнээ-тэххэ балаһча эрдэ сабаламмытын үрдүнэн, фермаларга тэрээһин сүө-буттан, сүөһүнү септөөх аһылыгы-нан хааччыыны, төрөөбүт ынабы үүттүтүү иурдук сүткэн суолта-лаах дьаһаллар нэмгэр хонтуруол-ламматтарыттан, үүт ситэ ыамма-тага уонна туттарылыбатага ор-дуу хомотолоох. Маннык былдыа-һынтаах күннэргэ Хатылы отде-лениетын Сугулаан уонна Лахалды фермаларыгар, Одьулуун Төҥүргэ-тэбэр, Коптобо Боһомотугар, Уһун Алааһыгар, сыччах уу тийбэннэ эбэтэр баар оттун нэс эрбэмнэ, коонһөрбөнү нун өрүү-өрүү өгө-роллор. Сорох отделениеларга үүт хаачыстыбата олус намыһах. Хо-лобур, Эрилин Эристин аатынан совхоз Чанырдаабы отделениетыгар

үүт смата 3,2 бырыһыанга, та-баарына 66 бырыһыанга тийэс-таннары түстэ. Аңардас намыһах сылаах бороуусуяны тутта-рыттан ити совхоз ааспыт ыйга 13-14 тонна үүтү ситэ аахсыбата. Ыамы үрдэтингэ уонна ыан ылыл-лыбыт бороуусуяны государство-га туттарыма ордуу улахан хаа-лыны таһаарбыт Эрилин Эри-стин аатынан совхоз сапаттага сү-бү күннэргэ сүөһүнү көрүүнү-ха-райыны тупсарарга, үүтү-аһы эл-бэтэргэ фермалар үлэһиттерин бүт-түүннэрин түмэ тардарга суһал дьаһаллары ылыахтаах.

Төрөөбүт ынабы үүттүтүүгэ үлэ-быстар мөлөх. Билигин ханнык бабарар фермага, үлэни сатабыл-лаахтык тэрийдөөххө, төрөөбүт ынах ахсыттан күнүгэ 10-тан тахсалы килограмм үүтү ылар кыах баар. Ону бастык сүөсүһүттэр дуулуур-даах үлэһитин түнүгэ итэбэти-лээхтик дахаастыыр. «Мугудай» совхоз киин отделениетын эдэр ыамыксыта Ниниор Окошеши-нов бу күннэргэ хас биридии тө-рөөбүт ынабыттан 17-ми килог-рамман итэбэһэ суох үүтү ыыр. Атын да совхозтарга сорох ыамыксыт-тар ыамы лаппа үрдэтиилэр. Сов-хозтар партийнай, профсоюзнай уонна комсомольскай тэрилтэлэрэ бастыкнар итиник үтүө холобур-дарын иккинни тарбаттар эбэһи-нэстээхтэр.

Сыл иккис кварталыгар форма-лар үлэһиттерин уонна специали-стар иннилеригэр өссө үрдүн, эп-пистээх соруктар туруорулуунулар. Аңардас муус устарга оройуон үр-дүнэн 650 тонна үүт государство-га туттарылыахтаах. Ыйдаабы былааны төһө кыалларынан аһары толорор, чугастаабы нэмгэ гра-фика кириэр туһугар, бу күннэ-ргэ сир ахсын итэбэһи-былааһы суһаллык туоратыахха, чуоллаан, от саппааһын септөөхтүн аттаран, сүөһүгэ нун ахсын аһылык сөп-

төөх рациона барилларин сити-һизэххэ. Үгүс отделениеларга от олоппонун, хаачыстыбата намыһа-бын бэрэ диэн билэр эрээри, до-руоһааһын, испэһискээһин, сүө-далааһын курдук хардан от инга-мистин үрдэтэр нөдүүстээх ныы-малары туттубаттар, Саасын ый-дар мөлөх аһылыкка турар сүө-һүгэ ордуу кутталлаахтарын умнар сатаһыт. Оту, солонну химия-лааһыны булгуччулаах көрдөбүл быһымынан көрүөххэ. Итинн сэр-гэ бу күннэргэ нүөл былыгынын хоһоон ынахха ситиһини тэрийиэх-хэ.

Төрөөбүт ынабы раздойаһын киин лактациятын (ынаар кэмин) устатын туһары бороуусуяны бизринтигэр быһаарар суолталаах. Онон билигин, ынах маасабайдын төрүүр кэмигэр, сылаабы үрдүн соруктары толорууга олун уурул-лар. Маннык былдыаһытаах күн-нэргэ зооветспецалистар ханнык бабарар эдэр ыамыксыт, раздой-дааһын ыппытарын-чымпыктарын үчүгүйдүн билэн, технология ирдэ-билин тутуһан үлэһитин сити-һизэхтээхтэр. Ынабы күнүгэ түөртэ ыаһынынан эрэ мунгуданыахха, ынах сиинин сайыннарыны, аһы-лык рационун байытыны умну-муехха.

Совхозтар директордара, парт-комнара мөччирэнт ыйдарыгар бэ-лэмненини билгиттэн бөччү-наах боппурус быһымынан бы-һаараллара эрийлэр. Сайылыкта-ры бэлэмнээһин рабечай былаанна-рын бу күннэргэ чуолкайдаан, үлэ-ни сабалыы өксөөххэ. ОАПХ сове-та, суол-нис алдьанарын күүппэ-нэ, былааннамыт 7 сөппэрээтэр-дири пууннар хойутааһына суох аһыллалларын хонтуруолга ылыа-таах.

Үүт ыамын үрдэтингэ быһаа-рылаах кэми мүччү тутумуохха, мунутуурдуу туһаныахха.

Улуу Кыайыы 40 сылын көрсө 34-с УДАРНАЙ НЭДИЭЛЭ БАСТЫННАРА

Коллективтартан:
«ЫСЛНС 60 сыла» ферма (старшай М. В. Оси-пова).
«Сырныс» ферма (старшай В. В. Кузьмина).
«Молодежная» ферма (старшай М. Д. Никифорова).
Хомустаах фермата (старшай А. С. Варламов).
«Нэнчэри» ферма (старшай А. Е. Дятковский).
Төҥүргэстээх ферма коллективттан А. Д. Дьяч-ковская старшайдаах биригээдэ.
Олобу-дьаһары хааччыыны управлениетын инстэнэр сыба (собирающая М. П. Ефимова).
«Якутсельстрой» нехучастогын белуотунньуктарын биригээдэ (биригэдир В. В. Борисов).
Одьулууннаабы эргизэн предприятия (товаровед Х. В. Дятковский).
Кытаанахтаабы эргизэн предприятия (директор А. А. Хомподов).
«Сельхозтехника» холбохун өрөмүөннээхчилэрин биригээдэ (биригэдир С. А. Захаров).
Премкомбинат пилосеба (биригэдир Н. И. Сив-цев).

Ыамыксыттартан:
Димодоров Владимир Иванович, Чичигинаров Гри-горий Константинович, Новгородов Михаил Николае-вич, Окошешинов Мария Игнатьевна, Варламов Алексей Степанович, Никитина Елена Егоровна, Ива-нов Михаил Иванович.
Борооску көрөөччүлэртэн:
Федоров Афанасий Петрович, Макарова Анна Дмитриевна, Артемьев Гаврил Федотович, Дамьянов Николай Николаевич.

Сонордүүттар кылааттара

ЧАБЫР. Маннаабы отделение булчуттара Е. В. Саавин, Н. Н. Ефремов уонна А. Г. Адамов—үһүн пилеткатаары соруахтарын өссө ааспыт сылга кыайа-хото толорбуттара. Онон быыл кирилэр кэлэр пилеткага суотугар бултуулар.
Сонордүүттар биридин бэйэлэрэ бастагы квартал-га государствога 1200 солгубойлаах күндү кылаан-наабы туттарар эбэһэтталибэлээхтэрэ. Ону чинэ-тээхтик толордулар. Ийэ дойду валютнай фондугар туһаанаарыан 4000-4300-3500 солг. суумалаах «сымааас нөмүһү» киллэрдилэр.

Р. ДАНИЛОВ.

Сылгыһыттар үөрэнэллэр

Кулун тутар 27 күнүгэр Субуруускай аатынан совхоз киинигэр Харбалаа оройуон сылгыһыттарыгар аналлаах бастык опыт оскуолатын иккис занятиета ыытыллына.
Мустубут дьонго ТХУ племенной үлэһэ отделение А. Е. Малышев төрүүр ымы эппиэт-төөх хампааньытыгар бэлэмненигэ, оройуоннаабы ветстанция ветара В. Г. Тытыгынаев сылгы на-рымыларын сэрэтингэ уонна эмтээһингэ биэрбит сү-бөлөрин бөдөһөн интихтэр. Итинн таһынан сыл-гыһыттарга ПССУОС боломуһунаа Е. М. Макарова «Нэһилиннэ олоһу уйутуу тупсарыма» диэн те-мага, «Знаете» общество лектора Д. С. Павлов аан дойду балаһааньытыгар лекцияларын ахтылар.
Истэрччилэр звеноларга ис хаһаайстыбанын ах-саан, коллективнай бөдөрөөт хайдах олохтоон эрэл-лэрин туһунан ситиһин биллестилэр.
Оскуола үһсө занятиетин бу анал бөс ыйыгар ыһтарга быһаарыллына.

КОММУНИСТИЧЕСКАЙ СУБУОТУННЬУККА — ҮЧҮГЭЙ БЭЛЭМИ!

ОРОЙУОННААБЫ ШТАБНА

Ленинскэй коммунистическай субуотунньуку тэрийэр оройуон-наабы штаб мунһаа буолла. Мунһаабы штаб председатели, ССКП райкомун иккис секретара Н. Н. Амосов салайан ыытта. Мунһаахха үлэ бырааһы-ныгар бэлэмненин хаамытын туһунан штаб чилиннэрин ин-формациялара истилиннэ. Штаб «Якутсельстрой» нехучастогын уонна «Сельхозтехника» холбо-хун коллективтара «Кынах су-буотага» мунутуур үрдүн өгөрүмүөнү ситиһэргэ мыы-рымыларын дууһаллыгы, эбэһэ-тэлистибэлэри ымынарыма, су-буотунньука аһаан матыры-бааллары, уматыгы уонна элек-тросенергияны нэмчилээһингэ

үлэ бытаанык барарын ба-лэстээтэ. Бу күннэргэ ити итэбэһи туоратарга, хас биридин үлэһитэ үүгү өнөрүөхтээрин чуолкайдьырга сорук туруору-луна. Совхозтар от хомууругар бэлэмненигэ биллэриллибит 100 хонуктаах ударнай күннэр со-руктарыгар сөп түбэһиннэрэн үлэ былааныгар эбиллэри кил-лэрэллэригэр ыйдылына. Бары үлэ коллективтара коммунисти-ческай үлэ бырааһыныгар ааспыт дьыллааһар элбэх киһи-ни кытыннаралларыгар, пяти-летка фондугар былырынныгы таагар 10 бырыһыанынан эл-бэх үбү киллэрээлэригэр быһаа-рылына. Итинэн сибээстөөн коллективтар салайааччылара

үлэһэ эбии соруахтары тиэр-дэллэригэр, хас биридин үлэһит кыттымын ситиһэллэригэр, дьэ хаһаайкаларын, пенсионер-

дары киэҥник тардалларыгар соруктар туруорулуунулар.

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

Тэрээһиннээхтик кыттыахтара

«Чурапчы» совхоз үлэһиттэ-ри, Москва куорат бастык үлэ-һит коллективтара көтөхтүт бачымынарын өйөөн, муус у-стар 20 күнүгэр Ленинскэй ком-мунистическай субуотунньука тэрээһиннээхтик кыттыахтара.
Совхоз киин аппаратыгар уонна отделениеларга аһыл-лаах штабтар төриилэн үлэ-лиилэр. Көпүл үлэ бырааһы-ныгар барыта 560-тан тахса киһи кыттыага, элбэх техника туруорулууга.

Сүрүн күүс оттуу маһы сово-

туоталааһынга, ходоһахтарга бүтэй маһын бэлэмнээһингэ, сайылыктары түгүтүгэ быраахы-лыага. Механизатордар, тийэр-таннар үлэлэри толорон, ити кун барыта 150 тонна таһааһы та-һахтара. Оттон фермаларга сүөсүһүттэр олгом үүт уонна үрдүк привес иһин өксөөлөөх вахтаны салгыахтара.
Субуотунньук кыттылаахха-ра пятилетка фондугар 2940 солг. киллэрэллэрэ барылаанар.
И. ФИЛИПОВ, партком секретара.

Бэлэммит

Эт-үүт комбинатын коллекти-выттан Бүтүн Союзтаабы ленин-скэй коммунистическай су-буотунньука 82 киһи кыттыага, 4 автомашина уонна 1 трактор тахсыахтара. Арыы ымахтарын коллективта-ра бэйэлэрин мнесталлэригэр, оттон сулууспалаахтар уонна атын үлэһиттэр оттуу маһы тийлигэр, Чурапчытаары үүт заводун тупсаран өнөрүүгэ, автомобиллара көрүнөр эста-када тутуутугар үлэһиттэ, о. д. а. үлэлэри толоруохтара.
Ити көрө-бөлүө күн барыта 4600 солг. наловой бороууску-йа өгөрүлүүдө, пятилетка фон-дугар 400 солг. киллэриллилэр.

С. ЕВГРАФОВА.

УХБ. № 42 (6178). 2

ССКП оройуоннаабы комитетын сэттис пленума

КАДРДАРЫ КЫТТА ҮЛЭНИ ТУПСАРЫАХХА

ССКП райкомун бастакы секретара таб. И. П. ЛИСТИКОВ дакылаатын обүүлөмөнүн сөмөлөөтө,

Давкылбаты дүүллөһүннэгэ бастаһынны тмд элһит ССЭИ райкомун чилиэнэ, «Мындабайы» совхоз парткомун секретара И. И. Яковлев дахылаахха оройуоннаары партиянай тарылтэвэ кадрлары сүүмүрдээһин, аттаран туруоруу уонна нити туруга сиһилики итиэнкэ критическэйдик ырытыллыбытын бачча-тээтэ. Кини итинтэк салгыы совхоз орто сүһүөх итиэнкэ эһин салайар кадрдарын партком поменклатуратыгар ылым кинилэр эппитинизэрин урдэтинкэ баллардик көмөлөстө дүэтэ. Специалистары уонна салайааччылары парткомна отчуоттатыы аһа улахан көдүүстэвэ көһүөнэ. Производствоза бастыннар аһааһыннара элбөөн иһэр. Ол эрээри резервнай кадрлары бөлөһүннээһинкэ билигин даһын үзэ ситэтэ суох. Бу өттүнэн салгыы утуһаахтык үлэһирбит пазда.

Араатар түмүгөр ОСЕП рай-
нона манапчы сүбүөх уонна
сыпхаталар партийнай төрүөт-
лөр секретардарытар көмүтүч
күүбүрдэрин наадалларынан зах-
та.

ОСКН райкомун чилигна, рай-
потребобщество бырабылманна-
тыи председателэ Н. И. Монзе-
тыров коллективна кадрдары бэ-
дэмизэнигизэ уюуна аттаран ту-
руорууга туох ула ыытылларын
билиһиннэрдэ. Ол эрэзэр, диэтэ
кини, эргээн предприятисларын
аналлаах үөрөхтөөх салайар
кадрдарынан хааччылыыга на-
тыя райкомун көмөтө наада.

Итинтэн салтмн кини нэби-
дирмнэни хааччмн тэрлэ-
дэр салаааччмнрын үлэ сти-
литэр уонна ыһмчаларыгар, аа-
дан-суоттаан үлэсэһинигэ уер-
тин ситэтэ сүх ыһытмаларын
критикалаата. Архатар итин:

сөргө оройуш кишикезди пар-
тийнай тэришталар үлэлериңер
райком оттугун күнүгө көмө-
лөтүү кызаллыбатын улахан ет-
дес билиматигин сымалаата.

— Кадрдары кытта үлэ туһунан бешпүрүөг пленумна сазмай кэмнэр туруорулунна. Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунугар кадрдары олохсутан үлээтэни бигэлэниэхтүк тэрийлэбэт. Оннун да буолан отделение управлэюшайа, зоотехниктар чыыстатын уларыта турбуттара. Совхозка сорох сүрүн специалистар тиийбэттөр, биир үкстү өттөн, чуоллаан, сирин өнөрүү хаалыыстан тахсыбат, үтүү ылым үрдээбэт. Онон кадрдары олохсутан кэснимэллэхтик үлээтэниэххэ наада,— дигэ оройуеннаагы партийнай теритарионизоннай комиссатын чилиэнэ, ити совхоз агрономы Е. Е. Оперенова.

ССКП райкомун чилинээ, Су-
бурууснай дэтигээр совхоз парт-
комун секретара С. И. Никитин,
бригадоначальник бадрээти киллэрин
производство сорех салааларын
өрө көтөрүүтэ билээр сабыдыа-
ны онорбуутун балиэтээн турал,
иниэдэгданы түмүктүүр сыл баста-
кы кварталыгар үүүү ымыга
үзэ мөлтөтүүлүбүтүн ийин кри-
тиканы сөптөөдүнүн билиннээ.
Совхоз кылаабыннай зоотехника
П. С. Крылова туһааннаах үзэ
коллективтарыгар көрдөбүлэ на-
мыһарын ыйда. Фермаларга зоо-
вет-ветеринар көдүүнэ кыра.

—Хүдээр одоогийнхаа пилорама суудуулан тугууга зогдох яаралхаттары көрсөр. Ол үрдүнөө салалта бийнал сөнхсөмк сангил пилорама кэлбитин атын пилорамалаах одоогийнхаа бир-дэ. Бийбардааччылар нахат-рын толорууга депутаттар турур-

сууларыгар итинник бөлүм-
дөгө суух сыймаканымы
бүткөч чаастагык таһазрылар
буолан өрөр. Үгүс палаттар
итинниктерди толоруллубаттар,
— дегет. СССР райкомун тиле-
не, Эрлик Эрстини сагынан
сөхсөз механизатор А. И. Ан-
дросов. — Отделение механизатор-
дара, биритгездан бөдөрзөкө
чирен үлөзөң, трактордари ту-
һаны кодууһун даппа үрэг-
тилөр. Бу дым-чакчы прогрес-
сиянай ылыманы өт жомуругар
түтүү биллэр-көстөр көмөлөш
буелуө өтө.

Итминтен салгыы таб. Андреев ачыгыгый комплексе механизациятын кедүүстөзхтин тууяныгы, механизатордарга үзүлүп усулуобуялары тартыгыгыз кыккы өтүлүзүн кыккыгыз.

ОСКП райкомун чилинэ, «Чурапчы» совхоз директора Н. Г. Михайлов, дакмызаанка совхоз салаататтын аздрыһыгар өһөһүлүбүт критика сөптөөрүн бөлүтээн турар, совхозка кэниикен бизес сылга үлэһиттэр олорор усулуобуйаларын түпсэрэйтэ, капиталыйа түтүүгэ, кадрлары уураттарыга сорох үлэлэр ыттыллыбыттарын санаатта Кини хотенинору түтүүгэ, механизацияны киллэрингэ түрүөрүлүбүт соруктары олоххо киллэрингэ бөчүүнаах хаалым баарык билинэ. Араатар итинтөн салгыны ОАИХ салаатта кадрдары кытта ситэте суох үлэлирин критикалаата. Арыгылаан сэмэлэмэнт, намыһах хамнастаах үлэте түбэриллүбүт специалистары атын үлэге көһөрө салааһын адыс сыһаа. Социалистической куоталаһымыга материалый коруулаһын көдүүһүн үрдүтинин ОАИХ совета аналандыһон дьарыктанара хаала.

Дьээ-уот, коммунистическай ха-
хайыстыба, производственной
правданыгыгар үлэ бастыт
дьаһаанын олукка киллэрин
саллыыт. Водопровод тутуута
дьаһаа да сыһыттар ситараллаба-
а. Сэргэниэни ырааһырдык,
уорсары оноруу боншурдустара
дьаһаарыллан испэттар. Дьому
сытта үлэ суовуттаа онносо
дьаһаарга иһин толбур кэмтэр
комунулубат. Ити уураппение са-
дататыгар хаһайыстыбанынай
дьаһаа үөрүбүө суох дьоннор
уурурулалларыттан өһө тах-
сар. Уһуу кэмтэ эконоmist,
тороб курдук сүрүн специа-
листарга суох үлэһэни охсуу-
та улахан. Итилэр туттарынан
ССКН райкомун чинээнэ, ити
правление рабочайа, партийнай
эрият секретара Г. А. Песте-
нов аһамай соҕо этта.

[illegible]

— 100 —

Боловсрол, техник ба хөдөлбүр
байршилтай инженер, манлай-
сүдтүх партийнай төрлэтү
остара Ф. А. Тимофеев хөд-
уика идэтүх кадрдарынан
сүхүүнүн сүннүгүн сөптөө-
үлэ олгорулгута сиз ах-
уураа ийрэн, сүюха бө-
вөдөн бөлүгөт билэр-көс-
көмөлөөрүн бөлүгүтэ. Араа-
горох совхозтар салааач-
тара тиза хайааймыстабын
сөмөрхөй кадрдарытар ситэ
тга билэрбэтин сүхүүнүн-
ларын критикалалта. Ол да
и совхоз кылабынай инже-
дэрэ үгүс бөлүгүостары бө-
дөр кышан быхаарбат буол-
ар. Онон, дигр кини, совхоз-
кылабынай инженердөрүн
сөктөрдари солбулааччылары-
аннаах баара.

ТАПХ ийнхэн биэр нийж-
най сулууснаа тэрийн үл-
эр кам хэмээ. Тарагтар олус
шамуур, ол улс-хамнаска
хан охотуну өнгөдөр.

кылып сымаларга хаабындаах-
ахсааннарытар сымдыбыт
экини отделениетын механи-
караа кээники биллэрди
тердынылар. Түмүгөр киин
ИХ салаататын үстүн ст-
тууларымы сапаларын
стага.

ДСКН райкомун чилинэе, 13 дахь СӨТУ даргатора М. М. Сисмоов дэунэ ытта үлэсэ х кадрдары сууриэлээнигээ зорилгоыг илгээстэргэ пар-райком сөөгөөх сөөгөөр рэп сууналлыг туоратарыгэ.

Цүүцлэлгүйгээр боннуурууцаж
нум тууааинаах уураады
агна.

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

ТУҢАЛААХ КЭПСЭТИИ

ФЕРМАЛАР СТАРШИЯЛАРЫНИ ОРУОЛЛАРЫНИ ТУБУНАН ХАЙМАТЫНАН
САНААНЫ АТАСТААНЫНЫ ТУМУКТУУБУТ

Нюн хас да төгүлээх чешини
манымыксыга, «Бочуот Знага»
орден кавалера М. И. Иванов
фермада туттаах киһинэн буолал.
Бастатан, киһи тус байыһыгар
үйдүх көрдөбүлгө, туруеруммут
смылын-соруугун толорорго дуу-
луура биһиргэ үлэһинэр дьонугар
сүткөн сабыдыаллаах. Михаил
Иликоентьевич овус пятилетка-
ны түмүктүүр сылга үтү мамы-
гар түөрт тыһымчылаах кири-
бинни апары түсүтүтүн үгүстөр
ойдүүбүт. Кешинки сыларга
Арыылаахха бастын сүөсүһүтү
утуһунуур ылахтаах аэр ма-
нымыксыт уолаттар үүнөн эрэх-
лэрэ киһини көрөхтөтөр. Сгар-
шай фермада коллективний ой-
санаа үөскүүрүгөр күнүстө ки-
банар, хас биһирдн сүөсүһүнү-
түн үлэ режимин кытаанахтык
тутуһары дэһинер.

Коллективны сатабылпаахтык талайын холобурун «ЫБСЛЭС 60 сыла» комсомольскай-ичча ферма старшайа Саха АССР Верховнай Советын депутата М. Е. Осипова үлүттүтэн эмэс билайт.

«Фермада ымайгарбат үгүс, ону күннэтэ сүрүннээһин — ферма старшайын эбээһинэ, билигиттэн индигитина, чолчу боп-пууоска бэйэ кылыктаах тыла-сөһө күүтүлэр» — дьон саамай сөпкө суруйар (Ылалтан ферма старшайа М. Никифорова).

Сыланг отделенгта бышыл бир фуражний ынахтан үтү ыаһын курдук дьобун суолталаах хачыгытбаний кэрдөрүүтү лаппа туусарар, ааспыт сылга, ситиспиттэн 230 кг элбэх үтү ылар соругу туруоруна. Үрдүк эбэ-һазаткисибиз талорго күүсөөнө булар туһуттан, отделение 6 ыаһпыксыт кыргыттары фермага орто оскуола ханнит-тэн үбү сыллардан улаһын хап-ларга быһаарынышлар. Эдэр үлэ-һиттэр итинник инициатива-ларын фермалар старнайдары бэстэхмин ойуохтөөхтөр, са-һиминарға уонна тэрдэтэргэ дьүлүүхтөөхтөр.

От нуоржылааччы, хотонтон
нуоһому таһаарааччы, өбөн
аһылын огорооччу күүдүк фер-
ма ис-тас үлэтингэр сылдыар
дьоннор коллектив үлэтин-хам-
наһын сүрүн идэрэстэринин
таһаартаарын Карл Маркс ааты-
нан соьхоттон «Эрчим» ферма
старшайа Христина Степановна
Сичковская аһыматынан сэм-
ээтэ. Ис-тас үлэни көтүмэхтин
өдөрүүттэн, үүтү-аһы элбэтин
фермада үлэлнэр хэс биирдн
кыһы сүрүн сылаа буоларын си-
тэ-хото өйдөөттөн сүөһүттэн
өдөрдуукасуяа ситэ ылылыбат,
маммыт үүт хаачыстыбата нам-
сыыр. Хатылыттан «Мечта» фер-
ма старшайа М. Атласова эми

данын турар кырдыгы ат-
а. Мэччирэг ыдырыгар сорох
даннык фермаларга бостуугу-
тан түбөдүнч донкор аманал-
лар. Оттон үт ымыгар сыл-
лаары абазетедистиделер дыл-
лаары сүүнүүн мэччирэгтэ
быаарылалар буолбаат. Ды-
тинник эгиннэттэх, хас бири-
ри киһиттэн бэр кыагы ба-
ытын толору туһамары араар
эмтэ уопсай дылаа бостуук
устаах үлэтигэр ала-аал сы-
даннаркттан харгыстанара хо-
олтолоох. Бостуук—ферма ту-
лах үлэһитэ: Били «ынах хо-
уулааччы» аэе күрдүк сылда-
ын тохтодохтуһуна аэе, аа-
ыныгы куоһ сирени таба ту-
аан үтүү элбэтэхпит. Рес-
ублика Тынатын даһааһыстыба-
ын министерствота хайһы-үтэ
у күннэргэ ианыһын сүүһү
бостууктары сүүмэрдэһини бу-
рары нодуһар. Киһилэргэ сы-
марыллар коло, киллар минэ
иэ быһаарылалытаах

«Эрчим» уонна «Мечта»
термалар стартайдырын хомол-
лорун ойдохот буолуохха са-
аммат. Дьону көтүлүүр, үлэ
түтүһтэх түмүгүр моральна
онна материалнай интэриэс-
тэр иһыма биһиэхэ адыһара
дох абат. Сохсатар дирек-
тордара, экономическай

гидрала, биргээдхэн ба-
дотайн нүдүү үлэн тэ-
лм ордх голүүстэх фор-
мн олоогхтун уэратэн,
оолартг сөөн үстат ула-
бат састангах эвчолары
илэн үтүү-аһы, үлэ төлөбү-
н коллективдй дуугабар
нимитынн прдхэллэрэ уол-
лста.

Дармага билигтэй сүрүүлээсөө
о оюулааны сангардым бү-
тэйт ыгчат үзэлнэр. Өдөө
инко старшай сабыдмала
тэжээл, Сүрүтү дүүлээлэнгэ
таланчестовны сайыншары
оромо ирдэбиллэ буолбутун
унаһ сүрдээх эттэ кириде-
омоһа соллоор, манчык-
тар күүнээсэ үлэлэрин сү-
лүүр киһи дэһнү үөрэтэр,
сэр бочуоттаах зөөлүннэри
орин уһнара саһамат.

Старшай элбэгн быһаарара
и суруука көтөрүллүүт
пуурусу тула кэсэтин ма-
тумунтанарин, муугурдана-
и бурдак ойдуур сыһа. Суругу
улаһын салгнар. Совхозтар
тиһийай, профсоюзнай уонна
сельскохозяй теритталара бу
нуунах бөлүүрүскэ хас
биири сүүсүнүт, хас бириднэ
ма коллективнын санаатын
ири ситиһээлэрэ онтон
статистикэ соптоох түмүктари
ороллоро арайдиллар.

М. КИРИЛЛИН.
ТХУ кылабынай зоотехника.

«Сапа оюк» хаймат аасныг тус аямын 4 күүнээри дүэмэртэр билингтэ «Мугудай» совхоз Чыаппаратаары отделе-нистын «Молодежный» ферматын старшайа Ефодия Пахомова «Старшай» элбэри быһаараа» дигэ сургуа бачаастаммита. Бу дьобунаах боппуруошу кетерер не хоһоонноох сурук хаймат ла-рааччыларын сөгөөрүтүн илман ыла. Көрөхсөбиллээрэ баар, үлэбит киһи кетэхтүт боппу-руошу тула көрөстүгэ ферма-лар старшайдара эрэ буолбакка, нанныксыттар, сүөһү нияттан атын да үлэктөөрө активнай-лык кытыннылар.

Дэон саванатын түмэргэ, коллектив күүбүн-күдэрин сүрүн нүүрлэ дөрмэ старшайа улахан эппинэти сүгөр, үүтү-айы албатын киини тус байыга үлэтигэр хайдах сыйманнабарыттан быһаччы тутулукуртаах — итинник түмүккэ кэллилэр суругу дүүлүрүһүгэ кыттыбыт дэон бука бары.

Кырдык да, фермага стар-
шай элбери бызаарар. Ону рес-
публика бастын коллективтарын
улариттен учугайдык билебит.
Байаларын утте холбурдарынан
бону көбүлүүр, коллектив үлө-
ни-хамнаһын ийивир-сабалыыр
улуу сүөсүһүттөр биһити оро-
оммутутар дабалы айыыага
дохтар. «Чурапчы» совхоз
оромлаахтаары отделениеһын
инныксыта Я. Филиппов су-
гар өтиилерин курдук, оро-

-13 №-дээх СПТУ ыччаттары үөрэххэ ынгырар

Биһиги профтехучилищебыт териллээбиттэн аастыт 17 сыл устата республика норуотун ханаайыстыбатын араас салааларыга, сүрүннээн, тым ханаайыстыбатыгар, 2583 рабечал надрдары, он илгэр 112 шоферу, 288 ооруот алын үүннэрээччи мастары, 114 сүөһү инитинин ферматын механизаторын, бэлэмизтэ. Кинилэр үтүктэрэ үһүннэ сындыааллар. Соодай ыччаттар аналлаах оргууска үрдүк чорох заводдонуларын бүтэрбиттэрэ, үөрэнэ сылдьааччылар дабааны абыйаа суохтар. Училищени былырыын бүтэрбиттэр Руслан Шадрин уонна Петр Куликов. Иркутскайдаагы тым ханаайыстыбатын институтугар үөрэнээлэр. Ылуусуонитар- сыт ы. о. дэһэновскай уонна Н. Д. Дидлев үрдүк үөрэби бүтэрэн билигин бэйэбитигэр преподавателлэни үлэлиилэр.

Бийшлгыг үөрэх дьылыгар республика араас оройуеннарыттан түмөн 270 ыччат бис аргас идэз үөрэнэ сылдыаллар. Училище материалнай базата бөөргүүр. Билигин икки үөрэнэр корпуска 15 үөрэтэр кабинеттар, спортивной уонна аитевай саалалар бааллар. Үөрэнээччилэр туһаналларыгар аналлаах 16 тыһ. кинигэ фондалаах библиотека, лабораториялар, мастерскойдар, 16 автомашина, 27 трактор бааллар. Профтехүөрэхтээгин республикатаабы систематыгар үөрэтэр кабинеттары көрүүгэ 1984 сыллаахха трактор кабинета бастагы, история, физика кабинеттара иккис мистэтиэммиттэрэ. Үөрэтингэ техсредство нистиниң туһаныллар. Республика оскуолаларын уонна училищеларын айылбаны харыстааһынга үлэлэрин көрүү-конкурса бийиги училищэбыт бастагы мистэтиэмтэрэ.

Идэвх үүрэгтэйгэ сэтгэх бэлснээх подколлентив үзлээр. РСФСР ахсыг ыгытыралаах Верховной Советын депутата, химия учуутала Е. П. Гуляева, РСФСР профтехуурхтээлинин үтөлээх үлснэтэ, инженер-механик А. В. Нова, опыттаах педагогтар Г. м. Дьячковская (нуучча тыла уонна литература), П. П. Се- геев (трактороведение), М. Г. Никифоров (история), М. М. Беканов (физика) чинг биллини биэрэллэр. Химия, физика уонна математика республикатаабы олимпиадатыгар кыттан биһиги хамаандабыт тэрдүс миестэлэннэ. Үөрэнээччилэр Лариса Осипова уонна Татья- на Сивцова вбыйах хонуктаабыта Омской нуоранка ытыллыбыт РСФСР предметнэй олимпиадатыгар ситиһинлээхтик кыттан ы- лллар. Үөрэнээччилэр 11 спортивной секцияларга, 8 предметнэй уонна техническэй, 5 уус-уран куруһуонтарга дьарыктаналлар. Училищэ 50 гектар ээринээх туһаныларга сирдээх, теплицалаах, сылга уонна сибииниэ фермалардаах.

Үерэх, обществоннай үлэ бастынгара дойду тас өттүгэр сыл-
дыар туристическай путевкаларынан наһарадаланаллар. Ислам
сылларга биһиги үөрэнээччилэрбит ГДР-гар, Польшага, Чехос-
ловакияга, Болгарияга сырыттылар. Училищега байбусый, үлбэ-
албан аат хоһо баар. Оһио үөрэнээччилэр сылдыбыт сирдэрин
ахсыттан өйдөбүннүүн сувенир аҕалыылара, училищени бүтэрээч-
чилэр альбом өнгөрөн хаалларыылара үтүө үгүһүн кубулуйда.
Училище коллектива Нард Маркс аатынан соахуһу кытта шеста-
һан көдүүүстээх нөлөнү өнгөрө, Ислам механизациялаах эвөнө
аасыт сайын от үлэтигэр өрөйүүһүнэ бастагынан протсподбор-
щыгы туһаммыта.

Училищеда алыллыбыттар өлөрөр дыһанан, форменнай танга
һыһан, босхо аһылыгынан, стипендиянан хааччыллаллар. Үөрө-
нээчилер 10 ырыһыаннара училищени бүтэрээт тута дейду
аналлаах орто уонна үрдүн үөрэбин, заводениларыгар үөрэнэ-
бараллар.

М. МАКСИМОВ,
ученище директора.

Училищева саңа күн сар-
смардаагы зарядкаттан сабала-
нар. Үөрөх занятиелара бүткөх-
төрүнө үөрөнөтчилер араас ку-
рубуонктарга, спортивной сек-
цияларга дьарыктаналлар. Гру-
палар икки ардыларыгар ком-
плексеный спортивной спарта-
ккада ытыллар. Спорт сөттө
көдүгөр күрэхтэһин түмүгүнөн
обуруот аһын үүнэрээччи маас-
тар идэтигэр үөрөнөр үйүс күрө-
хүөрөнөтчилерин хамаандата бас-
таан иһэр. Сотерутаарыта «Тру-
довые резервы» ДСО көкүл
түстүүга республикара бастыыр
иһин күрэхтэһиитигэр кыттан
иккине миастэлэнибит. Училище
бастыг спортсменнарынан ик-
кине разрядтаах сазхыматчыг
Владимир Сысояловичынан, маас-
тарга кандидаттар Василий Ам-
мосовынан, Семен Макаровынан,
Дмитрий Дьячковскайынан
уо. д. а. кыһа туттар. Үөрөнөт-
чилер ортолоругар спорду уо-
на физкультураны пропаган-
дааһыгына спортсмен учуутта-
лар уонна техникескай улаһи-
тар көдүүстээх комону ор-
роллар. Бастагы разрядта
сазхыматчытар М. С. Него-
цын, Н. Н. Чичигинарова, спо-
маастара А. Г. Габыев, маас-
тарга кандидат М. Н. Кард-
шевскай үтүө холобуру көрд-
роллар.

Училище спортивной бастыг
бөбүгөтүүгэ улахан болгом
ууруллар. Стандартнайа су-
инвентарынан хааччына саты-
быт, спортивной площадка т-
тулуохтаах.

Бу күнүгө ГТО норматив-
тарын туттарыны анализ
миссия тарйһан ыта сылде-
быт.

И. ПОТАПОВ,
физрун.

чилэр ортолоругар спорду уо
на физкультураны пропаганд
лааһыгга спортсмен учуутта
лар уонна технической улаһы
тар кэбдүүстээх комону он
роллор. Бастагы разрядта
саахыматчыттар М. С. Него
цын, Н. Н. Чичигинарова, спо
маастара А. Г. Габыев, ма
тарга кандидат М. Н. Кард
шевский үтүө холобуру көрд
роллор.

Учлагчид спортивной базат бөхөртөгүт улахан болгон ууруулар. Стандарттай су инвентарынан хаачына саты быт, спортивной площадка т хууцохтах.

Бу күүнэргэ ГТО нормативын туттарыны анализ хийх миссия тэрийэн ынта сылде быт.

И. ПОТАПОВ,
физрун.

Егор Ноговицын:

— Мин Бүлүү оройуонутан көлөн үһүс сыйлын үөрөнө сындыабын. Группабытыгар 18-сыябыт, Мөңгө-Ханталас, Уус-Алдан, Нам, Амма, Уус-Майа оройуоннарыттан кэлбиттэр бааллар. Ыйыл тракторист-машиннист идэтин ыааи төрөөтүт оройуоннарытыным тардыахпыт. Бу көм устата билигин элбэи билибит, чин билимин бизбит учууталларытыгар даахталыт мунура суох.

Үс сын билиибөккө көтөн
ааста, Бүтөн сыйбатыгар
училинчыбатыгар сырдын ойдо-
булу хааллары⁸хытын базара-
быт.

Александра Барашинова:
—Мини училикшева быиыл са-
та киирбистим. Энда бу учили-

шөмө эдлийим Марин бүтө-
бүтө, билегин идетинен — бу-
руот аһан үүнөрсөччү нааста-
рынан үлгүн сыйдыр. Атын
эдлийим эмне үчилсезе үөрө-
нө сыйдыр.

Хоснутуугар төрдүү бусад өлөрбөт, Төлөрү ээччилээм даах кабинеттарга үерөнөбит илалт нэмгитигэр курууоктар- та дээринтанабыт. Мин А. И Никифорова сазайар «Айылда» уюкка танааны кырайым эткен ир тигис курууоуктарылар сынлабын.

Группалар икки ардыларыгар социалистической куоталаһымы ытыллар, онно сыл агарынан-ны түмүгүнөн биниги группа-лат иккисе хирэстэһэминте.

Владимир Сысолятин:
— Ааспыт сайын Бабада үрөбөр

«Тракторлар уюна» автоном- биллар» предмети ўқитувэр кабинет республикава багътыг уш лаэринки биллар, Маина «Уб- раина», «Волна» киноаппарат- тар, «Протон» диапроектор, ки- деомагнитофон, в. д. а. техни- ческий ередстволар, фотография- лар, слайдалар, моделлар— каби- нет кмава бүтүнүүте үрдүк квалификациялаз рабачайдары багъмнэринтег анапар.

Сиймюкка: кабинет сэрбидис-
сайа Н. П. Сергеев үөрэнзэччи-
лэргэ трактор хомсатаачытын
не тэтүүлүн биллиһикинээр.

П. Онещенко доцента.

бүтэй тугуутугар үзэлзэбишпит. Үзэлвт биишьегаар спортивнай күрэхтэиниллэри тэрийбишпит. Бүн ахейи политинформациялар ишибишпит. Саазай өйдөөн хаалбатын Нептун быраалһынпыга эгэ. Кэлэрбитигэр өйдөөнүүн сэрэгэ түрүөрбүшпит.

Илалэ нэмнэй куруһуоктарга дьарыктанын, өрдүк фото куруһуоту, савхымаа секциятын собуллубун. Интернациональнай дорордохуу куллуба үлэллир. Свердловский уобалаа Никитэ Тагилларга 19 М-дээх СГПУ-тын үөрэнэччилэрин кытта сурыйсабын. Угустар Р. М. Дьяковскаа сайаар литературнай куруһуоттар дьарыктаналлар.

Ирина Оконешникова 1982
ылдлааха Чурапчы орго ос-
суолатын ахыс кылаһы бу-
гэрэн баран бийиги училището-
тыгар үөрэнэ кэлбитэ. Комсо-
молка бастакы күннэртэн бары
предметтэргэ наар «4» уонна
«5» сыаналарга үөрэнэр. Бас-
тыгч үөрэнээччи үөрэни, обще-
ственная үлэни таба дуорулунир.
Ирина салайар комсомольскай
проектористка училищера ба-
рээдэг, бөгөртүгүтэ көбүүстөх
комону өтөрөллөр. Илээн ка-
минер куруһуонкарга, спортив-
най секцияларга дьарыкталар.
Кыас волейболга уонна баскет-
болга училище сүүмэрдэммин
халайдытты чилиһинэ. Учили-
щетын спортивной чыаһын рес-
публикага дьарыт, өтөрүөтү

даваны үгүстүк ситинилээхтиг көмүскөбүтө. Бастыг үөрөнөчү уюппа общественник аастыг сыллаахха Востария Народна Республикасыгар туристтер аутарынан Иллараталламыта.

1985 снл олунньу 24 күнүгэр бүсбүт билибардарга кини Ойуун-уун саргыскай Советын депутатынаа таптылына. Учуунна коллективна бэйтин уораннэччэтин народнай депутат пагыттаннаахтун; сүгү дүн өрнөк.

Д. КОЛОСОВА,
производственной уерэтии
мэастара.

Синюкова Н. Ожогешников

П. Овчинников (ответ).

Училище комсомольской та-
овлате 153 улазатары уени
ыргыттары тумар. Кини ула-
тин 9 чилиннээх комитет сви-
тайар. Комитет уөрэхтэ, про-
изводственнай, байыаннай-
спортивной, культурнай-маас-
кабай үлэрэ, шефствиниго сек-
тордаах. Групокомсордар отчуот
тааһыннара үтүскэ кубулуйду.
Общественнай бэрээдэги хариыс-
тааһынна 32 киһилээх (коман-
ир Николай Лыткин) комсо-
мольскай оперативнай отэрсэ
үлэлиир. Комсомольская про-
ектористар уөрөбүтчүлүгү
олуоруу корпустарыгар утунна.

рейдалары оңоролтор, итагани
быһагани фотография көмө
нан сытытык сэмэллалар.

Училищеге үс полит-кур
буоктар үлөллалар. Баста
курс үөрөнөччилөр В. И. Л
нин биографиятын, иккис кур
тар Ленинский комсомол ист
риятын, үбүстөр коммунист
ческий сюр-найгы кордөбүл
ын үөрөтүлөр.

Олунку 28 хүнтэн сэд-
лаан ленинскэй захеттары т-
туу, общественнай-политическ-
аттестацияныг хийлгэж байлаар. Гру-
ппалар ахени анализлах ком-
сигалар төрийлөн үзэж байлаар.

Училище ўрањвачилари Улуу Кыяйы 40 сылын көрсө элбэх өрүттөх үлэни мыталлар. Группаларынан «Ким да умнулубат, туох да умнулубат!» дөһөннөм концертары көрдөр-төттүлөр, сэрни ветераннарым кытта көрсүһүүлэри тэрийди-лэр, бу күнүргэ ветеранна-ахтымыларын хомуйаллар. В. И Ленин төрөбүтэ 115 сыл туолуутун чыһинер мытылаа коммунистиче кай суботунуу-к-ка кыттаага бадымнаналлар.

А. СЕРГЕЕВ,
консомольской тэрилтэ,
секретарь.

